

30. 9. 2015

ID: 99072

Promlčení podle zákona č. 191/2004 Sb.

Pro ověření otázky promlčení podle zákona č. [191/2004](#) Sb. tento stanovuje vlastní speciální způsob zajišťování mezinárodní výměny informací. Vychází se proto ze sdělení příslušného orgánu dožadujícího státu. Nejedná se o zjišťování cizího práva.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 26 Cdo 1125/2015, ze dne 1.7.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněného Celního úřadu pro Plzeňský kraj se sídlem v P., proti povinnému M. K., zastoupenému Mgr. M.V., advokátem se sídlem v P., pro 1.728.795,60 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 8 E 120/2009, o dovolání povinného proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 27. května 2014, č. j. 10 Co 220/2014-176, tak, že dovolání povinného se zamítá.

Z odůvodnění:

Na návrh oprávněného Okresní soud Plzeň-jih usnesením ze dne 26. října 2009, č. j. 8 E 120/2009-12, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 9. září 2010, č. j. 15 Co 54/2010-92, podle „vykonatelného“ rozhodnutí celních orgánů Spolkové republiky Německo, a to rozhodnutí Hlavního celního úřadu Weiden ze dne 19. května 1999, evidenční číslo SAZ-1111-039699-05-1999-8900, k uspokojení pohledávky oprávněného ve výši 1.718.015,20 Kč, a „vykonatelného“ rozhodnutí Celního řadu Plzeň ze dne 7. března 2006, č. j. 4249/06-213, pro doplatek ve výši 10.780,49 Kč, nařídil výkon rozhodnutí prodejem spoluvlastnického podílu povinného na nemovitých věcech, a to podílu o velikosti 3/5 k celku pozemku parcelní číslo St. 66/1, o výměře 1661 m², zastavěná plocha a nádvoří, a stavby číslo popisné, stojící na pozemku parcelní číslo 66/1, vše zapsané v katastru nemovitostí vedeném u Katastrálního úřadu pro Plzeňský kraj, Katastrální pracoviště Plzeň-jih, pro obec P., katastrální území S. u P., na listu vlastnictví č. 114; povinnému uložil zaplatit oprávněnému náklady výkonu rozhodnutí, které v budoucnosti vzniknou a které budou soudem určeny, přičemž nařízení výkonu rozhodnutí se vztahuje i na tyto náklady.

Okresní soud Plzeň-jih usnesením ze dne 22. prosince 2011, č. j. 8 E 120/2009-130, zamítl návrh povinného na zastavení výkonu rozhodnutí a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení v souvislosti s tímto rozhodnutím. Uvedl, že pohledávka je „celním úřadem Plzeň“ vymáhána na základě zákona č. [191/2004](#) Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. [191/2004](#) Sb.“). V souladu s ustanovením § 2 odst. 7 zmíněného zákona se při uskutečňování mezinárodní pomoci při vymáhání pohledávek postupuje podle zákona, kterým se upravuje správa daní, kterým v době zahájení řízení je zákon č. [337/1992](#) Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. [337/1992](#) Sb.“). Tento zákon v ustanovení § 70 odst. 1 a 2 obsahuje vlastní úpravu promlčecích lhůt, podle které se právo vybrat a vymáhat daňový nedoplatek promlčuje po šesti letech po roce, v němž se tento nedoplatek stal splatným. Byl-li proveden úkon, směřující k vybrání, zajištění či vymožení nedoplatku, promlčecí lhůta se přerušuje a po uplynutí kalendářního roku, v němž byl daňový dlužník o tomto úkonu zpraven, počíná běžet nová promlčecí lhůta. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí Hlavního celního úřadu Weiden, evidenční číslo SAZ-1111-039699-05-1999-8900, bylo vydáno dne 19. května 1999 a splatnost v něm byla stanovena na 7. prosince 1999, šestiletá promlčecí lhůta podle českého práva počala běžet dne 1. ledna 2000 a skončila, resp. měla skončit dne 31. prosince

2005. Výzvou Celního úřadu v Plzni ze dne 17. června 2005, č. j. 8572/05-213, však byl povinný vyzván k uhrazení nedoplatku v náhradní lhůtě, čímž od následujícího roku (tj. ode dne 1. ledna 2006) počala běžet nová promlčecí lhůta, která skončila nejdříve dne 31. prosince 2011. Řízení o výkon rozhodnutí bylo zahájeno již dne 21. října 2009, tzn. ještě v průběhu promlčecí lhůty. K promlčení tudíž nedošlo.

K odvolání povinného Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 29. listopadu 2012, č. j. 10 Co 388/2012-140, usnesení Okresního soudu Plzeň-jih ze dne 22. prosince 2011, č. j. 8 E 120/2009-130, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení. Uvedl, že soud prvního stupně neuvažoval v intencích ustanovení § 6 odst. 4 zákona č. [191/2004](#) Sb. a vyslovil závazný názor, podle kterého se v dalším řízení soud prvního stupně má znovu zabývat zásadami vyplývajícími ze „směrnice Rady 2010/24/EÚ ze dne 16. března 2010“ a dále obsahem celního kodexu Spolkové republiky Německo a zákonem o správě daní a poplatků tohoto státu, resp. předpisy vztahujícími se ke správě daní a poplatků Spolkové republiky Německo.

Okresní soud Plzeň-jih usnesením ze dne 27. května 2014, č. j. 8 E 120/2009-162, zamítl návrh povinného na zastavení výkonu rozhodnutí, nyní exekuce (srov. čl. II bod 2 zákona č. [396/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony), vedené u soudní exekutorky JUDr. Ivany Kozákové, Exekutorský úřad Třebíč. Vycházející ze závazného právního názoru odvolacího soudu vyžádal si prostřednictvím civilního odboru Ministerstva spravedlnosti České republiky celní kodex Spolkové republiky Německo a zákon o správě daní a poplatků tohoto státu. S ohledem na soukromoprávní charakter posuzované věci mu však vyžadovaná cizí právní úprava nebyla poskytnuta a bylo mu sděleno, aby podal u cizozemského (německého) orgánu, v tomto případě prostřednictvím Generálního ředitelství cel České republiky, přímou žádost ke sdělení informací relevantních pro vydání soudního rozhodnutí. K dotazu soudu, „k jakému datu případně byla pohledávka vymáhaná na základě exekučního titulu Hlavního celního úřadu Weiden, evidenční číslo SAZ-1111-039699-05-1999-8900 ze dne 19. 5. 1999“ v rámci tohoto exekučního řízení promlčena, mu bylo sděleno, že na základě provedených úkonů, které přerušují běh lhůty pro placení daně, běží lhůta pro placení daně znovu a nově se promlčuje až k datu 31. prosince 2018.

K odvolání povinného Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 4. září 2014, č. j. 10 Co 220/2014-176, usnesení Okresního soudu Plzeň-jih ze dne 27. května 2014, č. j. 8 E 120/2009-162, potvrdil. Dospěl k závěru, že soud prvního stupně respektoval „pokyn“ odvolacího soudu, jenž byl obsažen v předchozím zrušovacím usnesení odvolacího soudu a ověřil prostřednictvím mezinárodního odboru ministerstva spravedlnosti, že se cizozemská právní úprava českým soudům neposkytuje, protože se zde jedná o věc soukromoprávního charakteru, a prostřednictvím příslušného orgánu realizoval žádost o sdělení informací významných pro rozhodnutí soudu. Z odpovědi německého celního orgánu vyplývá, že k promlčení vymáhané pohledávky doposud nedošlo. K otázce aktivní legitimace oprávněného k vymáhání předmětné pohledávky odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. listopadu 2011, sp. zn. 20 Cdo 3678/2011, vydané v téže věci dovolacím soudem.

Usnesení odvolacího soudu napadl povinný v celém rozsahu dovoláním. Namítá, že otázku možného promlčení práva vymáhat pohledávku orgánu Spolkové republiky Německo odvolací soud posoudil nesprávně, když se spokojil s „pouhým“ sdělením dožadujícího orgánu, podle kterého k promlčení doposud nedošlo, aniž by se otázkou promlčení po právní stránce sám zabýval. Nesprávně odvolací soud posoudil i otázku aktivní legitimace Celního úřadu Plzeň k podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce). V daném případě nejsou vymáhány peněženky či majetek státu (České republiky) ve smyslu ustanovení § 5 odst. 2 zákon č. [185/2004](#) Sb., o Celní správě České republiky, ve znění účinném do 30. června 2011, nýbrž finanční prostředky Spolkové republiky Německo s tím, že Česká republika tyto vymáhá v zastoupení, tj. pouze na základě mezinárodní pomoci. Věcná (aktivní) legitimace náleží tolik České republice, případně Generálnímu ředitelství

cel, nikoliv však konkrétnímu Celnímu úřadu Plzeň, resp. Celnímu úřadu pro Plzeňský kraj. Navrhl, aby dovolací soud usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 4. září 2014, č. j. 10 Co 220/2014-174, změnil tak, že se výkon rozhodnutí, resp. nyní exekuce, zastavuje a oprávněný je povinen uhradit povinnému náhradu nákladů řízení o zastavení exekuce, in eventum aby dovolací soud napadené rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Plzni k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanský soudní řád) dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve znění účinném do 31. prosince 2013 (srov. čl. II bod 2 zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony) – dále jen „o. s. ř.“, a po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že jde o rozhodnutí, proti kterému je dovolání přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., neboť napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky procesního práva [o posouzení promlčecí lhůty práva na vymáhání pohledávky na základě zákona č. [191/2004](#) Sb. v exekučním řízení], která nebyla doposud v judikatuře Nejvyššího soudu vyřešena, přezkoumal napadené usnesení ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243 odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Nejvyšší soud v posuzované věci vychází ze směrnice Rady 76/308/EHS o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z některých dávek, cel, daní a jiných opatření, ve znění směrnice Rady 2001/44/ES (do českého právního řádu byla implementována zákonem č. [191/2004](#) Sb.) – dále jen „směrnice Rady 76/308/EHS“, kterou lze aplikovat i v případě, že české správní orgány poskytují pomoc při vymáhání exekučního titulu vydaného správními orgány členského státu Evropské unie v době před 1. května 2004 (tj. přede dnem přistoupení České republiky k Evropské unii).

Zákon č. [191/2004](#) Sb. a zejména jeho ustanovení § 6 odst. 1 je třeba vykládat v souladu se závěry vyslovenými Soudním dvorem Evropské unie, především v rozsudku ze dne 14. ledna 2010, Kyrián (C- 233/08). Z tohoto rozsudku Soudního dvora vyplývá, že je-li dožádaným orgánem ve smyslu zákona č. [191/2004](#) Sb. český správní orgán, český soud v zásadě nemá pravomoc k ověření věcné správnosti exekučního titulu. Naproti tomu v případě, že je k českému soudu podána žaloba směřující proti zákonnosti takových opatření k vymáhání pohledávky, jako je doručení exekučního titulu, je uvedený soud oprávněn ověřit, zda tato opatření byla provedena v souladu s českými právními předpisy [k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. února 2010, č. j. 5 Afs 48/2007-173, ve spojení s opravným usnesením ze dne 17. března 2010, č. j. 5 Afs 48/2007-172]. V tomto případě však nejde o posouzení doručení exekučního titulu, nýbrž promlčení práva na vymáhání pohledávky.

Podle ustanovení § 5 odst. 2 písm. c) zákona č. [191/2004](#) Sb. vymáhání pohledávky ministerstvo provede, obsahuje-li žádost o vymáhání údaje o právní moci exekučního titulu a o lhůtách, ve kterých se promlčuje nebo zaniká právo na vymáhání pohledávky.

Podle ustanovení § 6 odst. 4 téhož zákona se lhůta, v níž lze pohledávku vymáhat, řídí právem státu, jehož příslušný orgán o vymáhání pohledávky požádal (zde orgán Spolkové republiky Německo). Úkony ovlivňující běh lhůty, v níž lze pohledávku vymáhat, se považují za vykonané i tehdy, pokud byly provedeny ministerstvem, případně správcem daně. Obdobně v souladu s ustanovením čl. 15 směrnice Rady 76/308/EHS otázky týkající se promlčecích lhůt se řídí výlučně právními předpisy platnými v členském státě, ve kterém má sídlo dožadující orgán. Úkony související s vymáháním pohledávky provedené dožádaným orgánem v souladu se žádostí o pomoc, které by v případě, že by byly provedeny dožadujícím orgánem, stavěly nebo přerušovaly promlčecí dobu podle právních předpisů platných v členském státě, ve kterém má sídlo dožadující orgán, se pro otázky tohoto účinku považují za provedené v uvedeném státě.

Směrnici Rady 76/308/EHS aktuálně nahradila směrnice Rady 2010/24/EÚ, o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření (dále jen „směrnice Rady 2010/24/EÚ“), do českého právního řádu implementovaná zákonem č. [471/2011](#) Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, účinným ode dne 1. ledna 2012. Podle čl. 19 odst. 3 této „nové“ směrnice se dožadující orgán a dožádaný orgán vzájemně informují o případných úkonech, které přerušují, stavějí nebo prodlužují promlčecí lhůtu pohledávky, pro kterou byla požadována opatření k jejímu vymáhání nebo předběžná opatření, nebo které mohou mít tento účinek. Účelem vzájemné výměny informací je snaha zajistit, aby v dožádaném státě nebyla vymáhána pohledávka po uplynutí promlčecí lhůty. Pokud by uplynula lhůta pro vymáhání pohledávky v dožadujícím státě, je tento povinen o této skutečnosti dožádaný stát informovat. Z uvedeného vyplývá, že dožádaný stát ex officio nemá zjišťovat a ověřovat, zda podle práva dožadujícího státu již došlo k promlčení práva na vymáhání určité pohledávky.

V posuzované věci byl výkon rozhodnutí (nyní exekuce) nařízen na základě „vykonatelného“ rozhodnutí celních orgánů Spolkové republiky Německo, a to rozhodnutí Hlavního celního úřadu Weiden ze dne 19. května 1999, evidenční číslo SAZ-1111-039699-05-1999-8900. Z žádosti o mezinárodní pomoc při vymáhání shora vymezené pohledávky vyplývá, že k promlčení práva mělo původně dojít ke dni 31. prosince 2009. K žádosti Generálního ředitelství cel následně bylo Hlavním celním úřadem v Hannoveru sdělením ze dne 8. května 2013 potvrzeno, že vzhledem k provedeným úkonům, přerušujícím běh lhůty pro placení daně, tato lhůta běží znovu a končí až dnem 31. prosince 2018.

Právní teorie i soudní praxe jsou zajedno v tom, že předmětem dokazování nemohou být právní předpisy, pro něž platí zásada „iura novit curia“. Byť zákon tuto zásadu výslovně uvažuje jen ve vztahu k předpisům, jež jsou uveřejněny ve Sbírce zákonů České republiky, lze ji obecně vztáhnout i na předpisy cizozemské, neboť se v důkazním řízení dokazují jen skutečnosti účastníky tvrzené či v řízení jinak vyšlé najevo. Z toho plyne, že soud, který má zásadně zjišťovat obsah cizího práva jakýmkoli dostupným a spolehlivým způsobem, může získat znalost cizího práva vlastním studiem (z pramenů jemu dostupných, jsou-li dostatečně spolehlivé), vyjádřením Ministerstva spravedlnosti, popř. ze znaleckého posudku z oboru právních vztahů k cizině, přičemž v posléze uvedených případech nejde o důkaz listinou ve smyslu § 129 o. s. ř. apod. Soud rovněž může požádat o součinnost účastníka, který se dovolává cizího práva, aby předložil text cizí normy (srov. například odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. srpna 2013, sp. zn. 21 Cdo 1012/2013).

V daném případě se však nejedná o shora popsané zjišťování cizího práva, nýbrž o ověření otázky promlčení podle zákona č. [191/2004](#) Sb., který pro tyto účely stanovuje vlastní speciální způsob zajišťování mezinárodní výměny informací. Odvolací soud proto postupoval správně, vycházel-li se sdělení příslušného orgánu dožadujícího státu, že podmínky pro výkon rozhodnutí (exekuci) byly splněny. Oproti tomu dovolatel nepředložil žádné konkrétní argumenty, které by promlčení práva na vymáhání pohledávky podle německého práva zpochybnily, namítá pouze, že „soudy se neměly spokojit s pouhým sdělením hlavního úřadu v Hannoveru v tom směru, že k promlčení nedošlo“, ale měly otázku promlčení po právní stránce samy posoudit.

Pokud odvolací soud své rozhodnutí založil současně na dvou na sobě nezávislých a dovolatelem napadených právních důvodech, pak sama okolnost, že jeden z nich by obstát nemusel, nemůže mít na správnost tohoto závěru vliv, ob stojí-li důvod druhý. Jestliže tedy vyřešení otázky promlčecí lhůty práva na vymáhání pohledávky na základě zákona č. [191/2004](#) Sb. v exekučním řízení je v neprospěch dovolatele, tzn. že odvolací soud ji rozhodl správně, pak to, že v otázce druhé [o nedostatku aktivní věcné legitimace celního úřadu v řízení o výkon rozhodnutí (v exekuci)] dovolání povinného není přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., neboť rozhodnutí odvolacího soudu z tohoto hlediska v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu [k tomu srov. například odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2010, sp. zn. 20 Cdo 3354/2008, a zde

citovaná rozhodnutí] a není důvod, aby tato rozhodná právní otázka byla posouzena jinak, nemůže být významné pro výsledek dovolacího řízení, a není proto nutné, aby se touto otázkou Nejvyšší soud dále zabýval.

Z uvedeného vyplývá, že napadené usnesení odvolacího soudu je správné. Protože nebylo zjištěno, že by usnesení odvolacího soudu bylo postiženo vadou uvedenou v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. nebo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání povinného podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)